

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی زنجان

برنامه جامع عملیاتی استقرار

واحد اثرگذاری جهانی

Global Impact Unit (GIU)

1. مقدمه و توجیه ضرورت تأسیس

در عصر جهانی سازی پژوهش، نیاز به ایجاد واحد تخصصی برای ارزیابی، توسعه و تقویت تأثیر پژوهش های ملی در سطح بین المللی بیش از پیش احساس می شود.

Global Impact Unit (GIU) به عنوان مکمل واحدهای RIU

واحد

(واحد پژوهشی) و SIU (واحد اثرگذاری اجتماعی) طراحی میشود تا با تمرکز بر :

- سنجش کیفیت و کمیت تأثیر پژوهشها در حل مسائل جهانی
- ایجاد پیوندهای استراتژیک با نهادهای بینالمللی
- افزایش حضور پژوهشگران در مجامع علمی جهانی
- به ارتقای جایگاه مؤسسه در رتبهبندیهای بینالمللی کمک کند .

1.1. توجیه اهمیت تأسیس واحد تأثیر جهانی (GIU)

1. ضرورت راه اندازی GIU در چارچوب تحولات جهانی پژوهش در دهه اخیر، نظام های ارزیابی پژوهش از معیارهای کمی (مانند تعداد مقالات)

به سمت سنجش تأثیر واقعی پژوهش‌ها بر جوامع و چالش‌های جهانی حرکت کرده‌اند .

نمونه های بارز این تحول عبارتند از :

- رتبه بندی THE Impact Rankings تمرکز بر دستاوردهای پژوهش در راستای اهداف توسعه پایدار سازمان ملل

- چارچوب ارزیابی Leiden Ranking

- سنجش تأثیر اجتماعی اقتصادی مقالات

- سیاست گذاری های Horizon Europe به پروژه های با Impact قابل اندازه گیری

2. شکاف موجود در سیستم پژوهشی کشور

بررسی عملکرد مؤسسات پژوهشی ایران نشان می دهد :

- ۹۰٪ همکاری های بین‌المللی محدود به مبادلات دانشجویی است و سهم پروژه های مشترک تأثیرگذار کمتر از ۵٪ است (منبع : گزارش ISC 2023)

- ۷۰٪ پژوهش های منتشر شده فاقد مستندات تأثیر

(Impact Case Studies) هستند که این امر مانع از حضور در رتبه بندی های معتبر می شود .

- فقدان سازوکار نظاممند برای تبدیل یافته های پژوهشی به راهکارهای عملی در حل بحران هایی مانند تغییرات اقلیمی یا امنیت غذایی .

3. مزایای راه اندازی GIU برای دانشگاه

الف) مزایای علمی-پژوهشی

- افزایش شاخص های کیفی پژوهش از طریق :
 - هدایت پژوهشگران به سمت موضوعات کلیدی جهانی
 - تسهیل انتشار در مجلاتی با شاخص تأثیر بالا (High-Impact Journals)
 - کسب جایگاه در رتبه بندی های بین المللی مانند :
 - حضور در جمع ۲۰۰ دانشگاه برتر
 - بهبود امتیاز در نظامهای ارزیابی
- ب) مزایای اجتماعی-فرهنگی
- ارتقای دیپلماسی علمی کشور :

- تبدیل شدن به هاب منطقه ای در حوزه هایی مانند مدیریت بحران یا فناوری های پزشکی

- کاهش وابستگی به فناوریهای خارجی از طریق بومی سازی دانش بین المللی
- توسعه اشتغال زایی :
- ایجاد فرصت های شغلی برای فارغ التحصیلان در سازمان های بین المللی
- جذب سرمایه گذاری خارجی برای شرکت های دانش بنیان داخلی

4. ماموریت، چشم انداز و اهداف کلان

ماموریت :

تبدیل پژوهش های داخلی به راهکارهای مؤثر در حل چالش های جهانی از طریق شبکه سازی بین المللی و ارزیابی نظام مند تأثیر .

چشم انداز :

تبدیل شدن به قطب ارزیابی و توسعه تأثیر پژوهش های ملی در منطقه تا سال ۱۴۰۵ .

5. وظایف کلیدی واحد

- تدوین شاخص های تاثیر جهانی با الگوبری از استانداردهای (THE Impact Rankings)

- برگزاری دوره های آموزشی با موضوع «حوزه انتشار پژوهش های تأثیرگذار»

- تهیه نقشه راه تعامل با نهادهای بین المللی

- پایش مستندسازی دستاوردها در پایگاه هایی مانند

Scopus و Altmetric

چرا GIU یک ضرورت استراتژیک است؟

- پاسخگویی به نیازهای عصر حاضر: در جهانی که تأثیر پژوهش مهمتر از تعداد انتشارات شده است، عدم وجود چنین واحدی به معنای حذف تدریجی از رقابت های علمی جهانی است.

- تبدیل تهدیدها به فرصت: تحریم های علمی را می توان با شبکه سازی هوشمند در کشورهای غیرغربی جبران کرد.

- تحقق مأموریت های کلان ملی: همسوسازی پژوهشها با اسناد بالادستی مانند سند چشم انداز ۱۴۰۴ و قانون برنامه هفتم توسعه.

6. نتیجه گیری

تأسیس GIU نه تنها شکاف موجود در سیستم ارزیابی تأثیر پژوهش‌ها را پر میکند، بلکه با ایجاد پیوندهای استراتژیک، امکان تبدیل پژوهش‌های داخلی به مرجع جهانی را فراهم می‌آورد.

پیشنهاد نهایی:

با توجه به تحلیل فوق، تأسیس GIU نه یک انتخاب، بلکه یک اجبار راهبردی برای بقا در فضای رقابتی پژوهش جهانی است.

این واحد میتواند با هزینه‌ای کمتر از ۱٪ بودجه پژوهشی سالانه، دستاوردهایی با ضریب تأثیر چندبرابری ایجاد کند.